

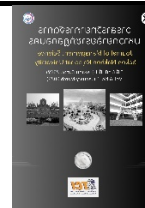
ISSN: 2774-0390 (Online)

วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Journal of Management Science, Sakon Nakhon Rajabhat University

Homepage: <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/JMSSNRU>

e-mail: jmssnr@gmail.com

การพัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมด้วยเศรษฐกิจ
BCG Model สู้เศรษฐกิจสร้างเสริมมูลค่าสูงในเมืองรอง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี
Development of an eco-cultural tourism management platform using the BCG
Model to promote a high-value creative economy in a secondary city
Khlung District, Chanthaburi Province

นารินจง วงศ์อุต¹, ศิริภา วิทยาพรพิพัฒน์^{2*}, พิศาล ทองนพคุณ³, สุทธิพงษ์ คล่องดี⁴, ณัฐภูมิ ตันสมรส⁵
Narinjong Wongaud¹, Siripa Wittayapornpipat^{2*}, Pisan Tongnoppakun³, Suttipong Klongdee⁴,
Natthakit Tansomros⁵

¹ สาขาวิชาธุรกิจเกษตรดิจิทัล คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

² สาขาวิชาการจัดการสำหรับผู้ประกอบการ คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

^{3,4} สาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลและมีเดียคอนเวอร์เจนซ์ คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ตะวันออก

⁵ สาขาวิชานวัตกรรมการท่องเที่ยวและโรงแรม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

¹ Department of Digital Agriculture Business, Faculty of Social Technology, Rajamangala University of Technology
Tawan-ok

² Department of Management for Entrepreneurship, Faculty of Social Technology, Rajamangala University of
Technology Tawan-ok

^{3,4} Department of Digital Technology and Media Convergence, Faculty of Social Technology, Rajamangala
University of Technology Tawan-ok

⁵ Department of Tourism and Hospitality Innovation, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of
Technology Tawan-ok

*Corresponding author's e-mail: narinjong_wo@rmutto.ac.th¹, siripa_wi@rmutto.ac.th^{2*}, pisan_to@rmutto.ac.th³,
suttipong_ko@rmutto.ac.th⁴, natthakit_ta@rmutto.ac.th⁵

Received: October 22, 2025

Revised: December 08, 2025

Accepted: December 14, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วม 2) เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม 3) เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการท่องเที่ยวและแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมด้วยเศรษฐกิจแบบ BCG Model ผู้เศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูงในเมืองรอง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยและพัฒนา ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ตำบลวันยาว อำเภอขลุง มีศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นสูง เหมาะสมต่อการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชนสามารถกำหนดโปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ เช่น การล่องแพศึกษาธรรมชาติ ชมเหยี่ยวแดง การเรียนรู้ธนาคารปูม้า และการแปรรูปอาหารทะเลพื้นบ้าน ได้มีการพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์ต้นแบบในรูปแบบเว็บไซต์ (www.crabbankchan.com) ที่เชื่อมโยงข้อมูลกิจกรรม แหล่งท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นได้อย่างเป็นระบบ พร้อมระบบหลังบ้านสำหรับบริหารจัดการโดยชุมชน ผลการทดสอบการใช้งานแพลตฟอร์ม พบว่า ผู้ใช้มีความพึงพอใจในระดับ “มากที่สุด” ต่อความชัดเจนของข้อมูล ความเหมาะสมของเนื้อหา และความง่ายในการเข้าสู่ระบบ ทั้งนี้แม้จะพบข้อจำกัดด้านความรู้เทคโนโลยีของคนในชุมชนในช่วงเริ่มต้น แต่การมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งและการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ต่อเนื่อง ส่งผลให้แพลตฟอร์มมีศักยภาพในการขยายผลสู่ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในระดับชุมชน และสามารถเป็นต้นแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้วยเศรษฐกิจแบบ BCG ในพื้นที่เมืองรองอื่น ๆ ได้ต่อไป

คำสำคัญ: การพัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยว, เศรษฐกิจแบบ BCG Model, การท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม, เศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง, เมืองรอง

Abstract

This research aims to 1) enhance the potential of eco-cultural tourism management through active the community, 2) develop a digital platform for eco-cultural tourism management, and 3) transfer knowledge of tourism management and the eco-cultural tourism platform, leveraging the BCG model to drive a high-value creative economy in Khlung District, Chanthaburi Province. The study utilized a qualitative research design integrated with Research and Development through a community participates process. The results showed that Wan Yao Subdistrict, Khlung District, possesses significant potential in natural resources, culture heritage, and local wisdom, making it highly suitable for community-based eco-cultural tourism development. Key tourism programs were designs to align with the local context, such as nature-based rafting, red hawk watching, and blue swimming crab bank education, and local seafood processing. A prototype digital platform was developed (www.crabbankchan.com), systematically integrating information on activities, tourist attractions, and local products, complete with a back-end management system for community – led operations. The platform testing results indicated that users were highly satisfied with the clarity of the information, the appropriateness of the content, and the ease of access. Despite initial challenges regarding limited technological literacy within the community, active participation and continuous knowledge transfer successfully addressed these gaps. The

platform demonstrates significant potential for fostering economic, social and cultural sustainability. It can continue to be a model for community-based tourism management with a BCG economy in other secondary cities.

Keywords: development of a travel management platform, BCG model economy, Eco-cultural tourism, high-value creative economy, secondary city

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การพัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมด้วยเศรษฐกิจ BCG Model สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูงในเมืองรอง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี สอดคล้องกับกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวคิด “BCG Model” ที่จะพัฒนา 3 เศรษฐกิจ ไปพร้อมกัน ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) ที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เชื่อมโยงกับ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ที่คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด และทั้ง 2 เศรษฐกิจนี้ อยู่ภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน โดยเปลี่ยนข้อได้เปรียบที่ไทยมีจากความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ให้เป็นความสามารถในการแข่งขันด้วยนวัตกรรม เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจ BCG ที่เติบโต แข่งขันได้ในระดับโลก เกิดการกระจายรายได้ลงสู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ ชุมชนเข้มแข็ง มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ) และยังสอดคล้องกับ “เศรษฐกิจสร้างสรรค์ หรือ Creative Economy” เป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งหลายประเทศทั่วโลกนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยเชื่อมโยงกับการใช้ทุนทางปัญญาและทุนทางสังคมที่สำคัญ อันได้แก่ องค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ทรัพย์สินทางปัญญา ที่สอดคล้องกับพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ อัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรม การสั่งสมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมเข้ากับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมอันทันสมัย ในการผลิตสินค้าและบริการรูปแบบใหม่ที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคมสอดคล้องไปกับแนวโน้มความต้องการของผู้บริโภคในตลาดยุคใหม่ (กนกวรรณ พวงประยงค์ และสาณิตย์ หนูนิล, 2561) ทั้งนี้การนำแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์มาเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูงนั้น จะเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญที่ช่วยให้เศรษฐกิจชุมชนสามารถอยู่รอดได้ในยุคโลกาภิวัตน์

จังหวัดจันทบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์และหลากหลาย เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ที่มีทั้งที่ราบ ภูเขา แม่น้ำ พื้นที่ชายฝั่งทะเล และพื้นที่ชายแดนติดประเทศกัมพูชา ประกอบกับจังหวัดจันทบุรีเป็นเมืองทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของประเทศไทยซึ่งพระเจ้าตากสินมหาราชได้ยกทัพมารวมพลกษัตริย์ที่จันทบุรี โดยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและมีชื่อเสียง เช่น อุทยานเรือสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ชายหาดเจ้าหลาว ชายหาดคุ้งวิมาน ชายหาดแหลมสิงห์ และจุดผ่านแดนถาวรบ้านแหลม เป็นต้น โดยในปี 2560 จังหวัดจันทบุรี มีจำนวนนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมเยือนกว่า 2,360,286 คน มีรายได้จากการท่องเที่ยว 7,628 ล้านบาท (สำนักงานจังหวัดจันทบุรี, 2565) ซึ่งจังหวัดจันทบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ และมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญจำเป็นต้องพัฒนา คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม ปัจจุบันปัญหาและอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมของจังหวัดจันทบุรีนั้นยังไม่ได้รับความนิยม ประชาชนขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และไม่ตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งเป็น

ทรัพยากรที่เกิดจากทุนทางธรรมชาติ (natural capital) ที่สามารถนำมาพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์และบริการสร้างสรรค์ โดยการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจากฐานพื้นที่หรือสถานที่เป็นหลัก (area-based or place-based) จากการรวมกลุ่มสร้างสรรค์ในระดับพื้นที่ (creative cluster) ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะด้านวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม หรือประวัติศาสตร์ โดยมุ่งเน้นกิจกรรมการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงเข้ากับบริการ หรือการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมผสมเข้ากับความคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์ มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมที่มาจากมุมมองเห็นทุนของตนเองและทุนของชุมชน

จากการลงพื้นที่ของทีมนักวิจัยในอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี เพื่อหาโจทย์การวิจัยภายใต้แผนปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งานมูลฐาน (Fundamental Fund) ภายใต้กรอบการวิจัยพัฒนาระบบเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green) ในด้านการท่องเที่ยวและสุขภาพ ให้เป็นระบบเศรษฐกิจมูลค่าสูง มีความยั่งยืนและเพิ่มรายได้ของประเทศ ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงประเด็นปัญหาและความต้องการของคนในชุมชนด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และด้านช่องทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ตลอดจนฐานทรัพยากรที่ชุมชนมีอยู่ ได้แก่ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและมรดกทางศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีอยู่เดิม อันประกอบไปด้วย 1) เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนป่าโกงกาง ที่อุดมไปด้วยความหลากหลายทางนิเวศและพืชพันธุ์เฉพาะถิ่นที่ควรอนุรักษ์และเผยแพร่ 2) ถนนเส้นยางนา ที่มีต้นยางนาอายุกว่า 300 ปี จำนวนหลายร้อยต้น และยังมีพิธีบวชต้นยางนา ซึ่งควรค่าแก่การอนุรักษ์สืบไปยังคนรุ่นหลัง 3) ต้นยางนาขนาดใหญ่ที่มีอายุยาวนานหลายร้อยปี และมีเรื่องราวความเป็นมาตั้งแต่โบราณในเรื่องของการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสกัดน้ำมันจากต้นยางนา 4) การเพาะเลี้ยงหอยแบบดั้งเดิมโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหอยนางรมของชุมชนมีความเป็นอัตลักษณ์คือ เป็นหอย 3 น้ำ (น้ำจืด น้ำเค็ม น้ำกร่อย) ที่มีรสชาติแตกต่างจากหอยที่อื่น 5) ฐานการเรียนรู้ธนาคารปูม้า จากฐานทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและมรดกทางศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีอยู่เดิม จากการสังเคราะห์ประเด็นปัญหาร่วมกันกับกลุ่มตัวแทนของชุมชน ตกผลึกออกมาเป็นโครงการวิจัยการพัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมด้วยเศรษฐกิจ BCG Model สูเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูงในเมืองรอง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ซึ่งประกอบไปด้วย 3 วัตถุประสงค์ เป็นงานวิจัยที่พัฒนาเริ่มตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำและไปถึงปลายน้ำ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วม อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี 2) เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมด้วยเศรษฐกิจแบบ BCG Model สูเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูงในเมืองรอง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี และ 3) เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการท่องเที่ยวและแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมด้วยเศรษฐกิจแบบ BCG Model สูเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูงในเมืองรอง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการวิจัยนี้ก่อให้เกิดการหมุนเวียนของเศรษฐกิจ ทำให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นในชุมชน เกิดโอกาสในการต่อยอดเป็นผู้ประกอบการและการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ ตลอดจนสามารถกระตุ้นจิตสำนึกของคนในพื้นที่ให้เห็นคุณค่าของทุนทางศิลปะและวัฒนธรรมสามารถคงไว้และสืบทอดให้บุคคลรุ่นหลังได้ตระหนักและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืนสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วม อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

2. เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมด้วยเศรษฐกิจแบบ BCG Model สู่วัฒนธรรมสร้างสรรค์มูลค่าสูงในเมืองรอง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

3. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการท่องเที่ยวและแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมด้วยเศรษฐกิจแบบ BCG Model สู่วัฒนธรรมสร้างสรรค์มูลค่าสูงในเมืองรอง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการประเมินศักยภาพ

ศักยภาพการท่องเที่ยว หมายถึง ความพร้อมของทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ สิ่งแวดล้อม และชุมชน ในการนำมาใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว เอื้อต่อการพัฒนาหรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวและสามารถรองรับกิจกรรมท่องเที่ยวได้ ให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดความน่าสนใจในการมาท่องเที่ยวภายใต้ความเหมาะสมในการใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวที่ไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือระบบนิเวศ (ดรรชนี เอมพันธ์, 2546)

การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการสำรวจความพร้อมและความเหมาะสมของทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ สิ่งแวดล้อม เพื่อประเมินแหล่งท่องเที่ยวว่ามีคุณค่า ความสำคัญ และข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์เป็นศักยภาพ ตอบสนองการท่องเที่ยวรูปแบบหรือประเภทใด โดยวิธีการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวนำมาใช้เป็นเครื่องมือตรวจสอบความเหมาะสมของการพัฒนาประเภทการท่องเที่ยว โดยการประเมินศักยภาพไม่เพียงประเมินคุณสมบัติทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวแต่รวมถึงเกณฑ์การท่องเที่ยวด้านอื่น ๆ นำมากำหนดเป็นปัจจัยชี้วัด (ดรรชนี เอมพันธ์, 2546)

กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย (2567) ทำการศึกษาศักยภาพเพื่อสร้างรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยชุมชน ตำบลธารปราสาท อำเภอ โนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมทั้ง 7 ด้าน มีศักยภาพอยู่ในระดับมาก โดยชุมชนมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนในการตัดสินใจ การกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวและมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมและสร้างรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวโดยชุมชน และร่วมรับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยเฉพาะทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญทางแหล่งโบราณคดี ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่น่าสนใจ ได้รูปแบบเส้นทางท่องเที่ยว รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนจำนวน 2 เส้นทาง คือ เส้นทางที่ 1) เส้นทางท่องเที่ยวเยือน อารยธรรมแหล่งโบราณคดี ไหว้ศาลปู่ตา เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และ เส้นทางที่ 2) เส้นทางท่องเที่ยวเยือนอารยธรรมแหล่งโบราณคดีคู่ม่าน้ำธารปราสาท เรียนรู้วิถีถิ่นวิถีชุมชน

ประภาศรี เรียรธูมา และคณะ (2565) ได้ศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวกรณีศึกษา อำเภอไร่เล อุทยานแห่งชาติ หาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ พบว่า อำเภอไร่เลเหมาะสมในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติทั่วไปถึงผจญภัยผจญภัยผจญภัยผจญภัย โดยนักจัดการควรปรับปรุงคุณภาพตัวชี้วัดที่สำคัญที่มีคุณค่าเชิงอนุรักษ์ให้มีคุณภาพสูงกว่าเกณฑ์ และแบ่งเขตพื้นที่ย่อยเพื่อกำหนดประเภทการท่องเที่ยวที่เหมาะสมและส่งเสริมประสบการณ์ตามประเภทที่กำหนดให้นักจัดการสามารถวางแผนการสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิสากร ยินดีจันทร์ และคณะ (2564) ทำการพัฒนาศักยภาพชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกรณีศึกษา เครือข่ายท่องเที่ยวโดยชุมชนจันทบุรี พบว่า ด้านบริบทการจัดการท่องเที่ยวของเครือข่ายท่องเที่ยวโดย

ชุมชน จันทบุรี เริ่มจากเกิดปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำนำไปสู่การจัดการท่องเที่ยวผ่านกระบวนการวิจัย โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเองทั้งหมด เน้นการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผสมผสานกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมถึงการท่องเที่ยวที่เป็นวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเป็นแนวคิดเชิงบูรณาการที่ต้องประเมินครอบคลุมทั้งทรัพยากร บริการ โครงสร้างพื้นฐาน การจัดการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน การประเมินดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสม วางแผนการพัฒนา และยกระดับคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในระยะยาวต่อไป

การพัฒนาแพลตฟอร์มสำหรับการท่องเที่ยว

เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยว การบริการนักท่องเที่ยวให้สามารถวางแผนการท่องเที่ยว และตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีแบบแผน (ณภัทร ญาโณภาส, 2561) สามารถจำแนกประโยชน์ได้ทั้งฝ่ายผู้รับบริการและ ฝ่ายผู้ให้บริการ (Nguyen, 2021)

วรารณีย์ ทะนงศักดิ์ และคณะ (2565) พัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการฐานข้อมูลสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษา ชุมชนปากบารา พบว่า ฐานข้อมูลของทั้งสามหมู่บ้านถูกจัดแบ่งเป็นหมวดหมู่ ประกอบไปด้วย ประวัติความเป็นมา ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน ซึ่งประกอบไปด้วย ข้อมูลด้านประชากร ลักษณะภูมิประเทศ การคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค และ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ชนบทธรรมชาติ ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมถึงข้อเสนอแนะในการนำฐานข้อมูลไปใช้จริงในพื้นที่

เอกชัย แซ่จิ่ง และคณะ (2563) พัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชน กรณีศึกษา อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ประสิทธิภาพของระบบมีคุณภาพในระดับมากที่สุด และประเมินโดยกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ใช้งานในชุมชนจำนวน 112 ราย ได้รับการยอมรับเทคโนโลยีจากผู้ใช้งานในชุมชนอยู่ในระดับมาก ผลจากการประเมินทั้ง 2 มุมมองนี้ได้แสดงให้เห็นว่าแพลตฟอร์มที่ได้ติดตั้งในพื้นที่นั้นได้รับการยอมรับจากผู้ใช้งานสามารถเป็นเครื่องมือสนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชนได้ตามวัตถุประสงค์

Wang & Fesenmaier (2004) ได้วิจัยการยอมรับแพลตฟอร์มท่องเที่ยวออนไลน์ในจีน พบว่า ปัจจัยความง่ายในการใช้งานและความน่าเชื่อถือของข้อมูลส่งผลต่อความพึงพอใจและพฤติกรรมการใช้งานซ้ำ

การพัฒนาแพลตฟอร์มท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพควรให้ความสำคัญกับ ข้อมูลที่ครบถ้วน ความน่าเชื่อถือ การใช้งานง่าย การรองรับบริบทชุมชน และการยอมรับจากผู้ใช้งาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันการท่องเที่ยวยุคดิจิทัลให้เกิดความยั่งยืนและใช้ได้จริงในพื้นที่

แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจ (Bio-Circular-Green Economy: BCG)

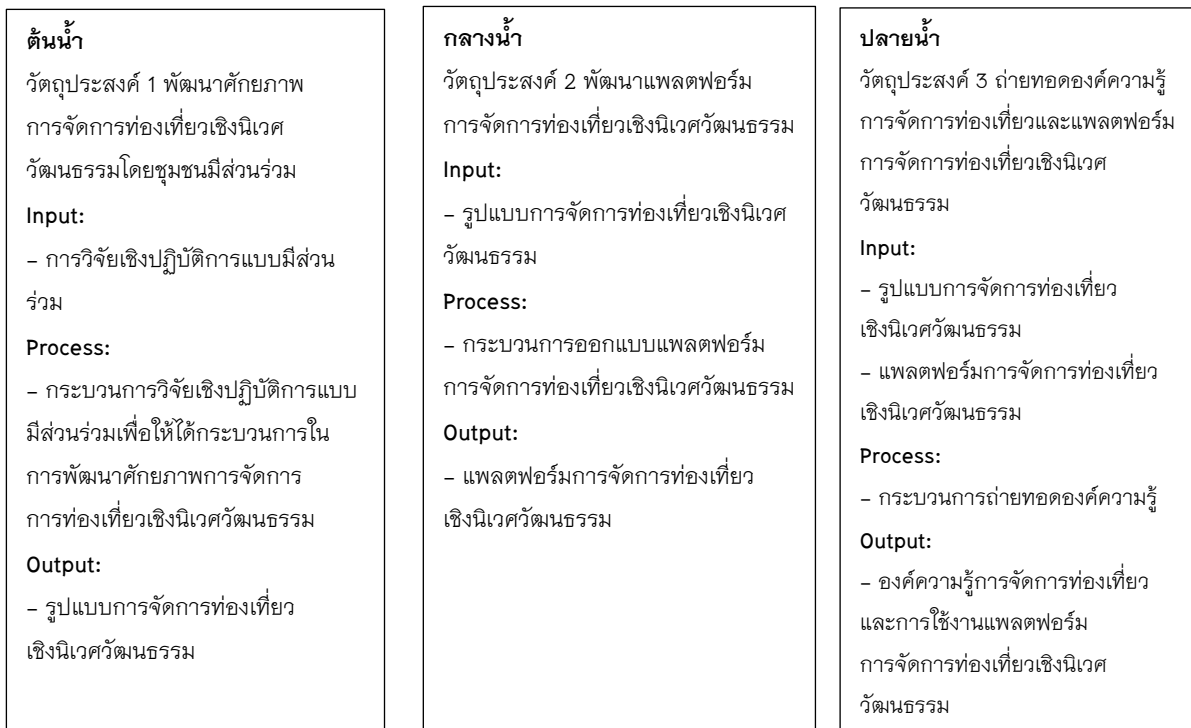
เศรษฐกิจ BCG เป็นแนวคิดที่รวมเอาเศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เข้าไว้ด้วยกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครอบคลุมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การใช้วัตถุดิบทางชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพ การลดของเสีย และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก พร้อมส่งเสริมนวัตกรรมเทคโนโลยีสะอาดและเศรษฐกิจฐานราก (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2565) เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพจากเกษตรกรรม อาหาร และสุขภาพ เช่น สมุนไพร ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และการแพทย์แผนไทย เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าผ่านการนำกลับมาใช้ใหม่ ซ่อมแซม แปรรูป และลดของเสีย เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กับการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แนวคิดนี้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations, 2015)

การท่องเที่ยวในบริบทของ BCG มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม โดยเฉพาะในด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพองค์รวม การใช้สมุนไพรไทย การพักผ่อนในแหล่งธรรมชาติ รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมในเมืองรอง ซึ่งช่วยกระจายรายได้สู่ชุมชน และส่งเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจฐานราก (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2565)

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมด้วยเศรษฐกิจ BCG Model สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูงในเมืองรอง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ ดังภาพที่ 1

เป้าหมาย : พัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมด้วยเศรษฐกิจ BCG Model
สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง ในเมืองรอง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยและพัฒนา ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนท่องเที่ยวตำบลวันยาว อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้นำกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มชุมชนท่องเที่ยวตำบลวันยาว อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 28 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลวันยาว อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ทั้งในด้านการวางแผนการบริหารจัดการ และการดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชน ทั้งสิ้นจำนวน 28 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) ที่ใช้สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เนื่องจากต้องการข้อมูลที่ผ่านการสังเคราะห์แล้วจากผู้ที่มีส่วนร่วม ประสบการณ์และเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลวันยาว อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี โดยครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับศักยภาพและแนวทางในการพัฒนาแพลตฟอร์มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมของพื้นที่วิจัย ตลอดจนการประเมินการใช้งานแพลตฟอร์ม ทั้งนี้ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการติดต่อประสานงาน เพื่อเข้าสัมภาษณ์และจัดประชุมกลุ่ม โดยขอความอนุเคราะห์และขอข้อมูลสำคัญเชิงลึก (in-depth interview) ต่อกกลุ่มตัวอย่าง นำแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) เข้าสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์อย่างครบถ้วน และตรงประเด็น และนำผลการสัมภาษณ์ที่ได้มาแยกหมวดหมู่ตามประเด็นที่ศึกษาพร้อมตรวจสอบข้อมูลความถูกต้อง ตรงประเด็น เพื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 รวบรวมข้อมูล ตีความ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอุปนัย (analytic induction) เพื่อตอบโจทย์ประเด็นคำถามงานวิจัย และเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยการจำแนกข้อมูล (typology analysis) ตามประเด็นที่ศึกษา ซึ่งการตีความจะใช้ข้อมูลในการสัมภาษณ์และการตีความจากการสังเกตองค์ประกอบร่วม

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลทางด้านการประเมินการใช้งานแพลตฟอร์มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) จำแนกตามปัจจัยด้านต่าง ๆ การแปลความหมายของข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม พิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ซึ่งจัดชั้น โดยให้คะแนนการใช้งานแพลตฟอร์มในด้านต่าง ๆ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.80 หมายถึง เหมาะสมในระดับน้อยที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 1.81–2.60 หมายถึง เหมาะสมในระดับน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 2.61–3.40 หมายถึง เหมาะสมในระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 3.41–4.20 หมายถึง เหมาะสมในระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ย 4.21–5.00 หมายถึง เหมาะสมในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วม อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนตำบลวันยาว อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี มีศักยภาพสูงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมที่ยั่งยืน โดยอาศัยระบบนิเวศป่าชายเลนและทรัพยากรสัตว์น้ำอันอุดมสมบูรณ์เป็นฐานสำคัญของการดำรงชีวิตและการสร้างรายได้ ภายใต้กระบวนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism: CBT) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ในทุกขั้นตอน ทั้งการวางแผน การดำเนินกิจกรรม และการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงระบบพบจุดแข็งใน 6 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีความโดดเด่นด้านภูมิทัศน์และวิถีชีวิตประมงพื้นบ้านที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจ BCG 2) ด้านการให้บริการ มีการรวมกลุ่มบริหารจัดการท่องเที่ยวร่วมกัน แต่ยังคงขาดความรู้เชิงธุรกิจ 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีศูนย์เรียนรู้ ห้องน้ำ และร้านอาหารครบถ้วน แต่อาจยังขาดความหลากหลายของของที่ระลึก 4) ด้านความสามารถในการเข้าถึง การเดินทางสะดวกแต่ยังคงมีบางเส้นทางที่ยังไม่สมบูรณ์ เช่น ถนนแคบ บ้ายบอทางไม้ชัดเจน 5) ด้านกิจกรรมมีกิจกรรมเชิงอนุรักษ์และการเรียนรู้ เช่น อนาคตปูม้า ล่องแพชมเหยี่ยวแดง และการแปรรูปอาหารทะเล และ 6) ด้านบริการเสริม มีมัคคุเทศก์ชุมชนและผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นเบื้องต้น แต่ยังคงขาดการสร้างแบรนด์และช่องทางประชาสัมพันธ์ออนไลน์อย่างต่อเนื่อง

จากศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วม อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรีได้มีแนวทางการพัฒนาต่อยอดและยกระดับการท่องเที่ยวโดยสร้าง “แบรนด์ชุมชนอนาคตปูม้า บ้านคลองตะเคียน” และผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ได้แก่ หอยแครงตองน้ำปลากวน และ กุ้งต้มเค็มหวาน ซึ่งสะท้อนอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน โดยใช้แนวคิด BCG Model (Bio-Circular-Green Economy) เป็นกรอบการพัฒนา ทั้งในด้าน Bio Economy ที่ใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างรู้คุณค่า Circular Economy ที่เน้นการแปรรูปและใช้ประโยชน์ทรัพยากรให้เกิดมูลค่าสูงสุด และ Green Economy ที่รักษาสมดุลสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการสร้างรายได้ ผลิตภัณฑ์ทั้งสองไม่เพียงเพิ่มรายได้และสร้างงานในชุมชน แต่ยังเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงการอนุรักษ์ธรรมชาติกับการท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้ การพัฒนาแบรนด์และผลิตภัณฑ์ดังกล่าวยังใช้กลยุทธ์ การเล่าเรื่อง (storytelling) ถ่ายทอดวิถีประมงพื้นบ้าน สุตราอาหารท้องถิ่น และความร่วมมือในการอนุรักษ์ทะเล เพื่อสร้างคุณค่าทางใจและภาพลักษณ์ที่ยั่งยืนแก่สินค้าและชุมชน ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่า การบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ชุมชนตามแนวทาง BCG สามารถยกระดับเศรษฐกิจฐานราก สร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรม

ภาพที่ 2 ตราสัญลักษณ์และการประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน “อนาคตปูม้า บ้านคลองตะเคียน อำเภอขลุง”

2. ผลการวิจัยการพัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมด้วยเศรษฐกิจแบบ BCG Model สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูงในเมืองรอง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาเมืองรองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมตามแนวทางเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) สามารถยกระดับศักยภาพเศรษฐกิจฐานรากให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมอันโดดเด่น เช่น ระบบนิเวศป่าชายเลน วิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้าน และโครงการธนาคารปูม้า ได้รับการพัฒนาเป็นแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม เพื่อเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงข้อมูล แหล่งท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมของชุมชนเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ กระบวนการพัฒนามีลักษณะ การมีส่วนร่วมของชุมชน (participatory development) ตั้งแต่การสำรวจข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก และการระดมความคิดเห็นร่วมกัน โดยชุมชนมีบทบาททั้งในฐานะผู้ให้ข้อมูล ผู้ออกแบบเนื้อหา และผู้บริหารจัดการแพลตฟอร์ม ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ (ownership) และความตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรท้องถิ่นมากขึ้น แพลตฟอร์มที่พัฒนาขึ้นในรูปแบบเว็บแอปพลิเคชัน ประกอบด้วยสองฐานข้อมูลหลัก ได้แก่ 1) ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม ซึ่งรวบรวมเส้นทางท่องเที่ยว โปรแกรมท่องเที่ยววันเดียว (one day trip) ผลิตภัณฑ์ชุมชน และร้านอาหารท้องถิ่น และ 2) ฐานข้อมูลธนาคารปูม้า ซึ่งบันทึกข้อมูลการบริจาคแม่พันธุ์ปู การอนุบาล และการปล่อยลูกปูกลับสู่ธรรมชาติ เพื่อสร้างความโปร่งใสและให้ประชาชนสามารถติดตามผลการอนุรักษ์ได้แบบเรียลไทม์ ทั้งสองฐานข้อมูลนี้เชื่อมโยงกันภายใต้แนวคิด “กินหอย ปล่อยปู ดูเหยี่ยว เที่ยววันยาว บ้านคลองตะเคียน” ที่สะท้อนอัตลักษณ์และเรื่องราวของชุมชนได้อย่างครบถ้วน

กระบวนการพัฒนาแพลตฟอร์มดำเนินการอย่างเป็นระบบ 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การเก็บข้อมูลทรัพยากรและความต้องการของชุมชน
- 2) การออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ต้นแบบ
- 3) การทดสอบและประเมินผลการยอมรับเทคโนโลยี
- 4) การนำไปใช้จริงในชุมชน
- 5) การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้คนในพื้นที่ดูแลและพัฒนาต่อยอดได้เอง

ผลลัพธ์สำคัญพบว่า แพลตฟอร์มนี้สามารถทำหน้าที่เป็น กลไกกลางในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ที่ผสานการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทุนทางวัฒนธรรมได้อย่างสมดุล ช่วยเปิดตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน เพิ่มรายได้และสร้างงานในพื้นที่ ขณะเดียวกันยังส่งเสริมการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพที่ให้ความสำคัญกับประสบการณ์และความยั่งยืน ผลการพัฒนานี้สะท้อนถึงศักยภาพของโมเดลเศรษฐกิจ BCG ในการสร้างระบบนิเวศการท่องเที่ยวที่มีทั้งมูลค่าทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมครบวงจร อันเป็นแนวทางสำคัญของการพัฒนาเมืองรองสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูงอย่างยั่งยืน

3. ผลการวิจัยการถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการท่องเที่ยวและแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมด้วยเศรษฐกิจแบบ BCG Model สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูงในเมืองรอง อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

แพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมที่พัฒนาขึ้นนี้ เป็นผลลัพธ์จากการบูรณาการแนวคิดโมเดลเศรษฐกิจ BCG เข้ากับการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง ทำให้เกิดเครื่องมือดิจิทัลที่ช่วยบริหารจัดการและเผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับข้อมูลการอนุรักษ์ได้อย่างเป็นระบบ ภายหลังจากพัฒนาระบบต้นแบบ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีสู่ชุมชนผ่านการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ตัวแทนชุมชนและผู้ดูแลระบบที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้ชุมชนสามารถใช้งานและบริหารจัดการแพลตฟอร์มได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง การส่งมอบแพลตฟอร์มให้ชุมชนดูแลนี้ช่วยสร้างความยั่งยืน เพราะคนในพื้นที่จะเป็นผู้ขับเคลื่อนและปรับปรุงเนื้อหาให้สดใหม่สอดคล้องกับสถานการณ์อยู่เสมอ ในระยะยาวแพลตฟอร์มดังกล่าวจะไม่เพียงเป็นศูนย์กลางข้อมูลการท่องเที่ยวของขลุง แต่ยังเป็นต้นแบบให้กับชุมชนเมืองรองอื่น ๆ ที่ประสงค์จะยกระดับการท่องเที่ยวของตนบนพื้นฐานความยั่งยืนและความสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมที่แข็งแกร่ง

ครอบครัว และเกี่ยวกันระหว่างชุมชนต่าง ๆ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศไทยในยุคปัจจุบันที่ต้องการเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรและการสร้างสังคมที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต ข้อมูลพื้นฐานผู้ให้ข้อมูลและผลการประเมินแพลตฟอร์ม ดังตาราง 1-2

ตาราง 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูล	รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	14	50.00
	หญิง	14	50.00
ช่วงอายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	3	10.71
	30-40 ปี	6	21.43
	41-50 ปี	7	25.00
	51-60 ปี	9	32.14
	60 ปีขึ้นไป	3	10.71
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	15	53.57
	มัธยมศึกษาตอนต้น	2	7.14
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	8	28.57
อาชีพ	ปริญญาตรี	3	10.71
	ประมง	12	42.86
	ค้าขาย	5	17.86
	รับจ้าง	7	25.00
	รับราชการ	4	14.29

ตาราง 1 ด้านเพศ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีเพศชายจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเพศหญิงจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 แสดงให้เห็นว่าการเก็บข้อมูลมีสัดส่วนของเพศชายและหญิงที่เท่ากัน ด้านช่วงอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 9 คน (ร้อยละ 32.14) รองลงมาคือช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 7 คน (ร้อยละ 25.00) และช่วงอายุ 30-40 ปี จำนวน 6 คน (ร้อยละ 21.43) ในขณะที่ผู้มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนเท่ากันคือ 3 คน (ร้อยละ 10.71) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคนถึงก่อนวัยเกษียณ ซึ่งอาจเป็นช่วงวัยที่มีประสบการณ์ด้านอาชีพและการประกอบกิจกรรมในชุมชนสูง ด้านระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 15 คน (ร้อยละ 53.57) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 คน (ร้อยละ 28.57) ในขณะที่มีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเพียง 3 คน (ร้อยละ 10.71) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 2 คน (ร้อยละ 7.14) แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีพื้นฐานการศึกษาในระดับเบื้องต้น ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของอาชีพในพื้นที่ศึกษาที่เน้นการทำงานภาคสนาม ด้านอาชีพ พบว่า อาชีพส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างคือ “ประมง” จำนวน 12 คน (ร้อยละ 42.86) รองลงมาคือ “รับจ้าง” จำนวน 7 คน (ร้อยละ 25.00) ตามด้วย “ค้าขาย” จำนวน 5 คน (ร้อยละ 17.86) และ “รับราชการ” จำนวน 4 คน (ร้อยละ 14.29) ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้างอาชีพในชุมชนที่เน้นภาคประมงและแรงงานทั่วไปเป็นหลัก

ตาราง 2 การประเมินด้านการใช้งานแพลตฟอร์ม

หัวข้อการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับประสิทธิภาพ
1. ความง่ายในการเข้าสู่ระบบฐานข้อมูล	4.21	.66	มากที่สุด
2. ความง่ายในการใช้งานระบบฐานข้อมูล	4.18	.72	มาก
3. ความชัดเจนของข้อมูลที่แสดงผล	4.32	.58	มากที่สุด
4. ความเหมาะสมในการใช้สีในภาพรวม	4.07	.75	มาก
5. การออกแบบฐานข้อมูลมีความสวยงามและเหมาะสม	4.14	.69	มาก
6. ข้อมูลที่นำเสนอในแพลตฟอร์มมีความเหมาะสม	4.25	.63	มากที่สุด
ภาพรวม	4.19	.67	มาก

จากตาราง 2 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลจำนวน 28 คน พบว่า หัวข้อที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ความชัดเจนของข้อมูลที่แสดงผล ($\bar{X} = 4.32$) แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้สามารถเข้าใจข้อมูลได้ชัดเจนและตรงตามวัตถุประสงค์ หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ได้แก่ ข้อมูลที่นำเสนอในแพลตฟอร์มมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.25$) ความง่ายในการเข้าสู่ระบบฐานข้อมูล ($\bar{X} = 4.21$) ความง่ายในการใช้งานระบบฐานข้อมูล ($\bar{X} = 4.18$) การออกแบบฐานข้อมูลมีความสวยงามและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.14$) หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่ยังคงอยู่ในระดับมาก คือ ความเหมาะสมในการใช้สีในภาพรวม ($\bar{X} = 4.07$) ซึ่งอาจจะท้อจนถึงความจำเป็นในการปรับปรุงด้านการใช้สีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. การพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วม อำเภอขลุง จังหวัด จันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนในอำเภอขลุงมีศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่พร้อมสำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม โดยเฉพาะพื้นที่ตำบลวันยาว ซึ่งมีระบบนิเวศป่าชายเลน อาหารทะเลพื้นบ้าน และกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เน้นการเรียนรู้และมีส่วนร่วม อาทิ การเรียนรู้ฐานธนาคารปูม่า และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย (2567) ที่พบว่าศักยภาพของชุมชนตำบลธารปราสาทอยู่ในระดับมาก โดยชุมชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผนจนถึงการรับประโยชน์จากการท่องเที่ยว เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของนิสากร ยินดีจันทร์ และคณะ (2564) ที่เน้นว่าชุมชนจันทบุรีสามารถสร้างระบบการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนจากบริบทปัญหาในท้องถิ่น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการพัฒนาในพื้นที่ขลุง ตอบสนองต่อเกณฑ์การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน (ดรรชนี เอ็มพันธุ์, 2546)

2. พัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมด้วยเศรษฐกิจแบบ BCG Model การพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์ภายใต้แนวคิด (Bio-Circular-Green Economy: BCG) เป็นเครื่องมือสำคัญที่ยกระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมในพื้นที่เมืองรอง โดยแพลตฟอร์มนี้ประกอบด้วยระบบแสดงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวฐานข้อมูลธนาคารปูม่า การจองกิจกรรม One Day Trip และการนำเสนอผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเรื่องเล่า ผลจากการทดลองใช้งานพบว่า แพลตฟอร์มมีความง่ายในการเข้าถึง ชัดเจนด้านเนื้อหา และส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของวราภรณ์ ทะนงศักดิ์ และคณะ (2565) รวมถึงเอกชัย แซ่จิ่ง และคณะ (2563)

ที่ชี้ว่าแพลตฟอร์มฐานข้อมูลช่วยจัดระเบียบข้อมูลและได้รับการยอมรับในระดับสูง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Wang, Fesenmaier (2004) ที่ระบุว่าความง่ายในการใช้งานและความน่าเชื่อถือของข้อมูลส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้งานซ้ำ ข้อมูลนี้ต่อย้ำถึงความสำคัญของการออกแบบและความน่าเชื่อถือของระบบ แนวคิด BCG ยังเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจมูลค่าสูง

3. การถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการท่องเที่ยวและแพลตฟอร์มสู่ชุมชน การถ่ายทอดองค์ความรู้ในครั้งนี้ ดำเนินการผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนตลอดกระบวนการ ทั้งในด้านการเก็บข้อมูล การร่วมออกแบบ กิจกรรมท่องเที่ยว การร่วมออกแบบฐานข้อมูล และการอบรมใช้งานระบบแพลตฟอร์ม สร้างความเข้าใจและเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการตนเองให้แก่ชุมชนกระบวนการนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของนิสากร ยินดีจันทร์ และคณะ (2564) ที่ชี้ว่าชุมชนที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้และมีส่วนร่วม จะสามารถพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืนอีกทั้งยังเป็นการประยุกต์เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่เข้าสู่บริบทท้องถิ่นอย่างสอดคล้องกับแนวคิดของ ฌานโนภาส (2561) และ Nguyen (2021) ที่มองว่าเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการวางแผนและตัดสินใจในธุรกิจการท่องเที่ยว สอดคล้องกับข้อค้นพบของเอกชัย แซ่จิ่ง และคณะ (2563) ที่ระบุว่า การยอมรับเทคโนโลยีในชุมชนอยู่ในระดับสูง หากเนื้อหาและการใช้งานตอบโจทย์ความต้องการและง่ายต่อการเข้าถึง

แม้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษาในระดับประถมหรือมัธยมต้น แต่สามารถใช้งานระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพหลังได้รับการอบรม แสดงให้เห็นว่าการออกแบบแพลตฟอร์มมีความเป็นมิตรต่อผู้ใช้งาน (user-friendly) ซึ่งสะท้อนผลการศึกษาของ Wang & Fesenmaier (2004) ที่พบว่า “ความง่ายในการใช้งาน” และ “ความน่าเชื่อถือของข้อมูล” เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและการใช้งานแพลตฟอร์มซ้ำ ขณะเดียวกัน การถ่ายทอดความรู้และส่งมอบระบบให้กับชุมชนดูแลอย่างต่อเนื่อง นับเป็นการส่งเสริมแนวคิดการพัฒนาแบบพึ่งพาตนเองของชุมชน และเป็นการสร้างความยั่งยืนในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวทาง BCG Model ที่เน้นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมทุนวัฒนธรรม นอกจากนี้การมีแพลตฟอร์มกลางที่ครอบคลุมข้อมูลการท่องเที่ยว เส้นทางกิจกรรม และข้อมูลธนาคารปูม้า ยังช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของเมืองรองอย่างอำเภอขลุงให้กลายเป็นจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมระดับคุณภาพ เป็นไปตามแนวคิดของวรารัตน์ ทะเนงศักดิ์ และคณะ (2565) ที่เสนอให้ชุมชนใช้ฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบในการเผยแพร่ศักยภาพทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ

องค์ความรู้ใหม่

แพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมด้วยเศรษฐกิจแบบ BCG Model ไม่ได้เป็นเพียงแค่เครื่องมือทางเทคโนโลยี แต่ยังเป็น “เครื่องมือทางสังคม” ที่เชื่อมโยงผู้คน ทุนทางธรรมชาติ และทุนวัฒนธรรมเข้าด้วยกันอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูงในระยะยาวและเป็นต้นแบบให้กับชุมชนเมืองรองอื่น ๆ ที่ต้องการยกระดับศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของตนในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ความไม่ต่อเนื่องในการบริหารจัดการข้อมูลบนแพลตฟอร์ม หลังจากถ่ายทอดระบบให้กับชุมชนแล้วพบว่าในบางช่วงขาดการอัปเดตเนื้อหา เช่น ภาพกิจกรรม ข้อมูลรอบกิจกรรม หรือโปรแกรมท่องเที่ยวใหม่ ๆ ซึ่งอาจเกิดจากภาระหน้าที่ของผู้ดูแลระบบในชุมชนที่ยังไม่มีการแบ่งบทบาทอย่างชัดเจน ดังนั้นจึงควรมีการจัดการเรื่อง

ผู้ดูแลระบบให้ชัดเจนเพื่อการใช้งานที่ยั่งยืน

1.2 ข้อจำกัดด้านการประชาสัมพันธ์แพลตฟอร์มสู่กลุ่มเป้าหมายภายนอก แพลตฟอร์มยังเป็นที่รู้จักในวงจำกัดและยังไม่ถูกบูรณาการกับระบบการท่องเที่ยวจังหวัดหรือจังหวัดใกล้เคียง ส่งผลให้โอกาสในการขยายผลสู่การตลาดท่องเที่ยวระดับภูมิภาคยังมีข้อจำกัด จึงควรมีการประชาสัมพันธ์การใช้แพลตฟอร์มไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

1.3 ข้อจำกัดด้านความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีของชุมชน ผู้ใช้งานส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับประถมหรือมัธยมต้น และไม่คุ้นเคยกับการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล ทำให้ในช่วงเริ่มต้นการใช้งานระบบยังต้องอาศัยการสนับสนุนจากทีมพัฒนาอย่างใกล้ชิด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรปรับปรุงแพลตฟอร์มให้ทันสมัยและสื่อสารง่ายควรนำหลักการออกแบบเชิงประสบการณ์ (user-centered design) มาใช้ร่วมกับการรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ใช้งานจริง โดยอาจร่วมมือกับนักออกแบบดิจิทัลในพื้นที่มหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานรัฐ

2.2 มีการต่อยอดแพลตฟอร์มสู่ระบบสมาชิกและการตลาดออนไลน์ เช่น เพิ่มฟีเจอร์ให้สมาชิกสามารถสะสมแต้มท่องเที่ยว รวมถึงเชื่อมโยงกับโซเชียลมีเดียและตลาดกลาง (marketplace) เพื่อขยายผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง

- กนกนารา พวงประยงค์ และसानิตย์ หนูนิล. (2561). สังคมชนบทไทยสมัยใหม่กับปัจจัยกำหนดวิถีการดำเนินชีวิต. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 44(2), 34–64.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2565). *แผนกลยุทธ์เพื่อการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวสีเขียวภายใต้โมเดลเศรษฐกิจ BCG (พ.ศ. 2566–2567)*. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2567 จาก <https://surl.li/xfpdxr>.
- กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย. (2567). การศึกษาศักยภาพเพื่อสร้างรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยชุมชน ตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 13(1), 21–44.
- ณภัทร ญาโนภาส. (2561). นวัตกรรมการท่องเที่ยวยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*, 7(2), 148–158.
- ดรชนันท์ เอมพันธุ์. (2546). *เอกสารประกอบการสอนวิชาการจัดการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์*. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิสากร ยินดีจันทร์, ฐริพัฒน์ แก้วตาธนาวัฒนา และสันดุสิตธิ์ บริวษัตรีตระกูล. (2564). การพัฒนาศักยภาพชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา เครือข่ายท่องเที่ยวโดยชุมชนจันทบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม*, 11(1), 248–260.
- ประภาศรี เขียวธูมา, ดรชนันท์ เอมพันธุ์ และนภาพรณ ฐานะกาญจน์ พงษ์เขียว. (2565). ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการรับรู้ของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษา อำเภอไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติ หาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 13(1), 87–103.
- วรภากรณ์ ทะนงศักดิ์, อรจิรา ลิทธิศักดิ์ และชิวันันท์ คุณพิทักษ์. (2565). แพลตฟอร์มการจัดการฐานข้อมูลสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษา ชุมชนปากบารา. *วารสารอินทนิลทักษิณสาร มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 17(2), 9–34.

- สำนักงานจังหวัดจันทบุรี. (2565). *แผนพัฒนาจังหวัดจันทบุรี พ.ศ. 2561-2565 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2565)*. กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. สืบค้น 4 พฤศจิกายน 2567 จาก https://www.chanthaburi.go.th/files/com_news_devpro/2022-03_00c0417a3a3283c.pdf.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2565). *แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย โมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570*. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. สืบค้น 4 พฤศจิกายน 2567 จาก <https://www.bcg.in.th/bcg-action-plan/>.
- เอกชัย แซ่จิ่ง, จงกล จันทร์เรือง, สุภาวดี พบพิมาย และสรวิศ ต.ศิริวัฒนา. (2563). การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชน กรณีศึกษา อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 17(3), 193-206.
- Nguyen, T. (2021). Developing smart tourism in 4.0 industrial age: The case of Vietnam. In *Proceedings of the International Scientific and Practical Conference on Sustainable Development of Regional Infrastructure*. (Vol. 1, pp. 489-493). SCITEPRESS. <https://doi.org/10.5220/0010592804890493>.
- United Nations. (2015). *Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development*. Retrieved October 20, 2022, from <https://sdgs.un.org/2030agenda>.
- Wang, Y., & Fesenmaier, D. R. (2004). Towards understanding members' general participation in and active contribution to an online travel community. *Tourism Management*, 25(6), 709-722. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2003.09.011>.